

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/213/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614215629
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7614215629.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Cakociho a členov JUDr. Petra Tutka a JUDr. Adriany Murínovej v právnej veci žalobcu Ľ. P., V.. X.X.XXXX, P. L. R., E. XXX/XX, zastúpeného JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou so sídlom v Košiciach, Urbánkova 1562/6, proti žalovanému: Profi Credit Slovakia s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a vydanie bezdôvodného obohatenia 126,23 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 29. januára 2015 č.k. 11C/208/2014 - 46 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky.

V prevyšujúcej časti rozsudok zrušuje a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom určil, že poplatok 367,49 eura za službu spočívajúcu v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, žalovanému uložil povinnosť do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 126,23 eura, žalobcovi zaplatiť k rukám jeho právneho zástupcu trovy právneho zastúpenia vo výške 259,95 eura a Slovenskej republike zaplatiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves súdny poplatok v sume 116 eur.

V odôvodnení poukázal na tvrdenie žalobcu, že dňa X.X.XXXX uzatvoril so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bola schválená výška úveru (úverový limit) 1.500 eur s tým, že celkovo mal žalovanému zaplatiť sumu 3.698,40 eura. V skutočnosti obdržal od žalovaného sumu 1.132,51 eura a vrátil žalovanému sumu 1.258,74 eura, t.j. o 126,23 eura viac, ktoré žiada vydať od žalovaného titulom bezdôvodného obohatenia, pretože poskytnutý úver je nutné považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, lebo zmluva nemá náležitosti požadované ust. § 9 ods. 2 písm. f) a k) a neobsahuje údaj o dĺžke trvania úveru, termíne konečnej splatnosti úveru a ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom popri neprijateľnom úroku vo výške 70,01% si žalovaný neoprávnene od sumy 1.500 eur odpočítal sumu 367,49 eura ako odplatu za poskytnutie služby v zmysle čl. 8 ods. 8.1. písm. a) dohody o poskytnutí služby, spočívajúcej v možnosti odkladu maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru, resp. revolvingu. Poukázal tiež na obranu žalovaného, že žalobcom uplatnený nárok je premlčaný a podanie žaloby je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko v postupe žalobcu ide o zjavnú snahu zneužiť ustanovenia upravujúce spotrebiteľské právne vzťahy a dosiahnuť ich prekrútením neoprávnený majetkový prospech, tvrdiac pritom, že dohodu o poskytnutí služby uvedenú v bode 8 zmluvy o revolvingovom úvere uzavrel žalobca dobrovoľne, jej uzavretie nebolo

podmienkou na poskytnutie úveru a ani na vznik zmluvy o revolvingovom úvere, pretože dohoda o poskytnutí služby je samostatným právnym úkonom, ktorý je výhodnejší oproti zákonnej regulácii, keďže umožňuje dlžníkovi v prípade využitia odkladu splátok vyhnúť sa sankciám za omeškanie a zároveň splátky s odloženou splatnosťou uhradiť až po uhradení všetkých ostatných splátok. Žalobca za službu odkladu splátok zaplatil a následne aj reálne využil, keď požiadal o odklad splátok č. 6, 7, 8 a ich splatenie ako splátky č. 49, 50, 51.

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvého stupňa zo zistenia, že na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru č. XXXXXXXXXX, uzavretej medzi účastníkmi konania dňa X.X.XXXX, žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 77,05 eura po dobu 48 mesiacov, splatných v dohodnutom termíne splatnosti, pri RPMN vo výške 68,36 %, priemernej RPMN 44,86 %, ročnej úrokovej sadzbe úveru 70,01 % a ročnej úrokovej sadzbe revolvingu 80,98 %. Titulom úveru a úrokov mal žalobca žalovanému zaplatiť celkovo sumu 3.698,40 eura. Poskytnutá čiastka revolvingu činila 628,73 eura a celková čiastka revolvingu, ktorú musel žalobca ako dlžník zaplatiť činila 1.849,20 eura. Zmluva o poskytnutí revolvingového úveru v časti 8 označenej ako "Dohoda o poskytnutí služby" v bode 8.1 upravuje záväzok dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu vo výške 367,49 eura za poskytnutie služby, spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru a vo výške 167,04 eura za poskytnutie služby odkladu splatnosti splátok revolvingového úveru v prípade, že dlžníkovi bude revolving poskytnutý. Ďalej zistil, že z poskytnutého úveru 1.500 eur bol žalobcovi reálne vyplatený úver v celkovej sume 1.132,51 eura, bol mu poskytnutý odklad splátky č. 6, žalobca žalovanému splatil sumu 1.258,74 eura a podľa predloženej karty klienta zostáva mu doplatiť 2.439,66 eura. Napokon zistil, že žalobca v priebehu mesiaca august 2014 navštívil Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, ktoré ho okrem iného informovalo, že zmluvy uzavreté so žalovaným obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a tiež neprimeranú odplatu za úver.

Po právnom posúdení veci podľa § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 3, 5 a 6, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, článku 3 ods. 1, 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993, konštatoval, že medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 9.3.2011 uzavretá formulárová spotrebiteľská zmluva o poskytnutí revolvingového úveru, ktorej obsah, vrátane Dohody o poskytnutí služby (ďalej aj „Dohoda“) nemal žalobca možnosť reálne ovplyvniť alebo pozmeniť, podmienky zmluvy individuálne nedojednal, a uzavrel, že záväzok žalobcu ako dlžníka zaplatiť veriteľovi odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 367,49 eura v bode 8.1. Dohody o poskytnutí služby, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, odporujúcou dobrým mravom, s prihliadnutím na výšku poskytnutého, resp. dohodnutého úveru a výšku odplaty za odklad splátok, ktorá je absolútne neprimeraná službe poskytnutej žalovaným a výške poskytnutého úveru a zásadným spôsobom navýšila cenu úveru, naviac ak spotrebiteľ za použitie služby zaplatil už v čase, keď žiadnu službu ešte nevyužil. Doplnil, že zníženie poskytnutého úveru o poplatok 367,49 eura pri poskytnutej výške úveru 1.132,51 eura je neprimerané s poukazom na to, že nie je isté, či vôbec dlžník túto službu do budúcnosti využije, takéto ujednanie spôsobuje v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvy, keď nebolo ani individuálne dojednané a je súčasťou textu zmluvy, ktorej hlavným predmetom plnenia je poskytnutie úveru. Ďalej konštatoval, že zmluva, vrátane zmluvných dojednaní o revolvingovom úvere, sú písané malým nahusteným písmom, a hoci ide o pomerne dlhý text obsahujúci množstvo odbornej právnej terminológie, posudzovaná zmluva nemá podstatné náležitosti požadované ust. § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o dĺžke trvania úveru, termíne konečnej splatnosti úveru, a ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z uvedeného vyvodil, že úver je nutné v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) cit. zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vychádzajúc zo zistenia, že žalobcovi žalovaný reálne vyplatil sumu 1.132,51 eura, pričom mal mu byť poskytnutý úver vo výške 1.500 eur, za ktorý mal žalovanému zaplatiť odplatu, t.j. úver a úroky v celkovej výške 3.698,40 eura, ďalej odplatu za odklad splátok úveru 367,49 eura a odplatu za odklad splátok revolvingu 167,04 eura, a to za každý poskytnutý revolving, a teda že odplata z úveru predstavovala sumu viac ako 100 % presahujúcu výšku poskytnutého úveru a odplata za odklad splátok znamenala viac ako 24 %, dospel k záveru, že takáto dohoda o odplate odporuje dobrým mravom a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ďalej uzavrel, že ročná úroková sadzba úveru uvedená v zmluve vo výške 70,01%, značne prevyšuje priemerné úrokové miery z úverov, keďže výška úrokovej sadzby určená pri spotrebiteľských úveroch pre domácnosti, poskytnutých na dobu od 1 do 5 rokov v marci 2011 bola 10,53 % ročne (zistené z internetovej stránky Národnej banky

Slovenska), z ktorého dôvodu je úver úžerný a zmluva je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Následne vyvodil záver, že žalovaný pokiaľ poskytol žalobcovi sumu 1.132,51 eura a žalobca mu splatil sumu 1.258,74 eura, bezúročný a bezpoplatkový úver preplatil o 126,23 eura, žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, ktoré je povinný žalobcovi vydať. Napokon žalovaným vznesenú námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia posúdil v zmysle § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako nedôvodnú. Vychádzajúc zo skutočnosti, že poslednou splátkou, ktorú mal žalobca plniť (aj to iba čiastočne) bola splátka splatná dňa XX.X.XXXX, od ktorej začala plynúť 3-ročná objektívna premlčacia lehota a žaloba bola žalobcom podaná na súd dňa 10.9.2014, uzavrel, že k márnemu uplynutiu premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia dôjsť nemohlo a neuplynula ani subjektívna premlčacia lehota na uplatnenie peňažného nároku, keďže o okolnostiach, relevantných na uplatnenie nároku sa žalobca dozvedel v auguste 2014 od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS.

Výrok o súdnom poplatku odôvodnil aplikáciou ust. § 2 ods. 2, veta prvá, § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch v platnom znení, ktorý vyrúbil podľa položky 1b Sadzobníka súdnych poplatkov cit. zákona vo výške 99,50 eur za návrh na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a položky 1a Sadzobníka súdnych poplatkov za návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi priznal ich náhradu v sume 259,95 eura, pozostávajúcu z trov jeho právneho zastúpenia, vrátane náhrady cestovného a náhrady za stratu času.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. f) a h), § 205 ods. 2 písm. c), d) a f) O.s.p.. Navrhol zmeniť rozsudok, žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní a náhradu trov za súdny poplatok za podané odvolanie, alternatívne zrušiť rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Žalovaný napadol závery súdu, podľa ktorých dohoda o poskytnutí služby nemala povahu individuálneho dojednania, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a poplatok podľa tejto dohody je neprijateľnou podmienkou. Poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 - 47, na znenie § 35 ods. 2, § 52a ods. 1, § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka namietol správnosť a nepreskúmateľnosť skutkových záverov prvostupňového súdu ohľadom vzniku dohody o poskytnutí služby a jej povahy ako samostatného právneho úkonu, ktorého predmetom bola samostatná služba v podobe záväzku veriteľa poskytnúť odklad splatnosti splátok a predmetom plnenia bolo právo dlžníka na splnenie uvedeného záväzku veriteľa. Namietol tiež správnosť záverov súdu o náležitostiach zmluvy o revolvingovom úvere, najmä záver o chýbajúcom termíne konečnej splatnosti úveru, hoci ide o zmluvu na dobu neurčitú, u ktorej konečnú splatnosť vo vzťahu k poskytovanej finančnej službe - úver a následné revolvingy, je možné určovať vždy ku konkrétnemu čerpaniu peňažných prostriedkov, navyše ide len o informáciu, obsahovo zhodnú s údajom dátumu splatnosti poslednej splátky, kedy pri riadnom splnení záväzkov zo zmluvy dôjde k uhradeniu úveru, čo je každému priemernému spotrebiteľovi zrejmé. Odkazom na ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z., článok 10 ods. 2 písm. h) smernice 2008/48/EHS zo dňa XX.X.XXXX o zmluvách o spotrebiteľskom úvere napadol aj závery súdu o povinnom rozpisovaní splátky, a to uvedením počtu, termínov a výšky splátok úrokov, splátok istiny a splátok ostatných poplatkov a súčasne uvedením aj súčtu „rozdelenej splátky“, pretože zákon hovorí len o jednej splátke, nie o splátke istiny, splátke úroku a splátke iných poplatkov. Za predčasné a vecne nesprávne označil aj závery prvostupňového súdu ohľadne výšky odplaty za úver. Zdôraznil, že porovnávanie sumy úveru s celkovou sumou na úhradu je nesprávne, pretože celková suma na úhradu zahŕňa aj sumu úveru, pričom otázka odplaty za poskytnutý spotrebiteľský úver bola v čase uzavretia zmluvného vzťahu so žalobcom výslovne upravená v § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov nemožno porovnávať len s odplatami bánk, t.j. porovnávať ju len s úrokovými sadzbami bánk. Napokon podľa žalovaného súd prvého stupňa nesprávne posúdil i začiatok premlčacej lehoty, nakoľko dôkaz spočívajúci v súkromnej listine združenia nie je objektívny.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol potvrdiť rozsudok ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Zopakoval, že dohoda o poskytnutí služby v bode 8.1. zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa X.X.XXXX spôsobuje hrubú nerovnováhu práv a povinností v neprospech spotrebiteľa, keďže žalovaný mu strhol poplatok za to, že by snád niekedy v budúcnosti žiadal o odklad splátok za splnenia ďalších podmienok, ale mohol by mu povoliť odklad maximálne troch splátok. Podľa

žalobcu súd prvého stupňa správne uzavrel, že posudzovanej zmluve chýbajú náležitosti vyžadované § 9 ods. 2 písm. f) a k) zák. č. 129/2010 Z.z., keď neurčila dátumovo konečnú splatnosť úveru a nerozlíšila splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, a preto sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 cit. zákona. Poukazom na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 a Krajského súdu v Prešove sp. zn. 20 Co 12/2012 za správny označil aj záver súdu o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka, ako i záver o tom, že jeho nárok uplatnil na súde včas, keďže objektívna premlčacia doba začala plynúť od dátumu splatnosti poslednej splátky, t.j. odo dňa XX.X.XXXX a žalobu podal na súd dňa 10.9.2014.

Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 20.4.2015 poukázal na definíciu spotrebiteľa v bode 18 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/ 29 a doplnil, že žalobca uzavrel posudzovanú dohodu o poskytnutí služby slobodne a dobrovoľne, vediač o jej význame, právach a povinnostiach z nej plynúcich, túto dohodu osobitne podpísal, a teda je individuálnym dojednaním v zmysle § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Odvolačný súd na základe podaného odvolania prejednal vec bez nariadenia pojednávania § 214 ods. 2 O.s.p., keďže v posudzovanej veci nejde ani o jeden z prípadov uvedený v § 214 ods. 1 O.s.p., za dodržania podmienok ust. § 156 ods. 3 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu najmenej 5 dní pred jeho vyhlásením. V rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného proti výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je dôvodné.

Odvolačný súd po preskúmaní rozsudku v tejto jeho napadnutej časti v intenciách podaného odvolania dospel k záveru, že postupu prvostupňového súdu v konaní a ani jeho rozhodnutiu nemožno vytknúť pochybenia zakladajúce záver o naplnení niektorého z uplatňovaných dôvodov odvolania.

Rozhodnutiu súdu prvého stupňa v časti, ktorou určil neprijateľnosť označenej zmluvnej podmienky nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo, že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135 O.s.p. alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne interpretoval.

Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o tejto napadnutej časti rozsudku vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli, a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za tohto konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 132 O.s.p., t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli účastníci. Podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody tejto časti napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje (§219 ods. 2 O.s.p.).

Na zdôraznenie vecnej správnosti tejto časti napadnutého rozhodnutia a k jednotlivým odvolacím dôvodom žalovaného odvolací súd uvádza:

V posudzovanom prípade je nesporné, že nárok žalobcu je odvodzovaný z právneho vzťahu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola medzi účastníkmi uzavretá dňa 9.3.2011, na ktorý sa vzťahuje osobitný právny predpis, a to zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Z tohto pohľadu správne súd prvého stupňa pri rozhodovaní postupoval a správne na zistený skutkový stav aplikoval (o.i.) aj ust. § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky

individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (odsek 2 cit. ust.). Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (§ 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

Pre spotrebiteľské zmluvy platí, že nesmú obsahovať neprijateľné podmienky a nejasnosť alebo nezrozumiteľnosť zmluvných dojednaní nesmie byť na ťarchu spotrebiteľa. Samotným východiskom je pritom postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Zo stretu autonómie vôle a z myšlienky rovnosti potom vyplýva ochrana slabšej zmluvnej strany, a to s cieľom dosiahnutia vyváženej pozície, t.j. spravodlivosti, ekvity, či rovnováhy zúčastnených záujmov. Predmetný právny vzťah medzi účastníkmi konania preto správne súd prvého stupňa posudzoval aj podľa (vyššie citovaných) ustanovení Občianskeho zákonníka upravujúcich právne vzťahy spotrebiteľského charakteru, ktoré v časti týkajúcej sa zneužívajúcich klauzúl v spotrebiteľských zmluvách predstavujú transpozíciu Smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, zavádzajúcej systém ochrany spotrebiteľa, vychádzajúc pritom z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo dodávateľovi z hľadiska vyjednávacej sily i úrovne informovanosti, čo ho vedie k tomu, že pristúpi k podmienkam vopred vyhotoveným predávajúcim alebo dodávateľom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudok vo veci Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 25 a rozsudok zo dňa 26.10.2006 Mostaza Claro, C-168/05, bod 25).

V danom prípade je z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejmé, že dôvodom, prečo súd prvého stupňa určil, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou záväzok žalobcu ako dlžníka zaplatiť žalovanému odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splátok úveru vo výške 367,49 eura v bode 8.1. Dohody o poskytnutí služby, je v podstate jeho právny názor, že je absolútne neprimeraná službe poskytnutej žalovaným, s prihliadnutím na výšku odplaty za odklad splátok poskytnutého úveru (367,49 eura) a výšku skutočne poskytnutého úveru (1.132,51 eura), a zásadným spôsobom navýšila cenu úveru, naviac, ak žalobca ako spotrebiteľ za použitie služby zaplatil už v čase, keď žiadnu službu ešte nevyužil a nie je isté, či vôbec dlžník túto službu do budúcnosti využije alebo nie, čím spôsobuje v neprospech spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi účastníkmi Dohody, ktorú žalobca individuálne nedojednal, pretože nemal možnosť reálne ovplyvniť alebo pozmeniť podmienky vopred pripravenej formulárovej zmluvy žalovaného dodávateľa. S týmto názorom sa odvolací súd stotožňuje.

Podľa názoru odvolacieho súdu správnosť tohto záveru žalovaný spochybňuje nedôvodne, ak tvrdí, že Dohoda o poskytnutí služby je samostatným právnym úkonom, ktorý bol so žalobcom dohodnutý individuálne. Dôkazné bremeno o preukázanie tejto skutočnosti zaťažovalo v konaní žalovaného. Ten bol totiž povinný na preukázanie svojich tvrdení označiť dôkazy (§ 120 ods. 1 veta prvá O.s.p.) s tým, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 125 veta prvá O.s.p.). Pokiaľ dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení žalovaný neoznačil, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Z obsahu spisu možno uzavrieť, že žalovaný si nesprávne zamieňa svoju dôkaznú povinnosť s povinnosťou tvrdenia (§ 101 ods. 1 O.s.p.), ktorá je predpokladom dôkaznej povinnosti. Preštudovaním spisu odvolací súd zistil, že žalovaný mal v priebehu konania vytvorený relevantný priestor na preukázanie ním tvrdených skutočností o individuálnom dojednaní obsahu posudzovanej Dohody o odklade splátok, pričom tento vymedzený priestor ho nestaval v porovnaní so žalobcom do podstatne nevýhodnejšej pozície, čo by indikovalo porušenie princípu rovnosti v konaní. V konaní pred súdom prvého stupňa totiž žalovaný v písomnom podaní zo dňa 28.1.2015 súhlasil s prejednaním a rozhodnutím veci bez jeho prítomnosti s tým, že sa plne pridržiava argumentácie v písomnom vyjadrení zo dňa 5.11.2014 a žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť (č.l. 40 súdneho spisu). V posudzovanej veci pritom nie je daný ani žalovaným uplatnený odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p.. Ten by bol daný vtedy, ak by žalovaný ako účastník konania navrhol dôkaz, ktorý bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ho nevykonal, čím vznikol nedostatok v skutkových zisteniach, ktorý treba odstrániť. O taký prípad v tejto veci bezpochyby nejde.

Za takejto situácie, ak súd prvého stupňa zistil skutkový stav, vychádzajúc z dôkazného tvrdenia žalobcu a žalovaného, ako aj z ich dôkaznej iniciatívy v konaní (§ 101 ods. 1, § 120 ods. 1 O.s.p.), správne potom zistené skutkové okolnosti vyhodnotil (§ 153 ods. 1 O.s.p.), „nachádzajúc“ pritom taký výklad ustanovení Občianskeho zákonníka, ktorý reflektoval i na obsah a účel unijnej ochrany spotrebiteľa obsiahnutej v príslušnej smernici, správne zohľadnil aspekt materiálnej rovnosti medzi spotrebiteľom a dodávateľom a na základe vykonaného dokazovania potom správne uzavrel, že z formy a obsahu Dohody o odklade splátok uzatvorenej medzi účastníkmi je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal žalovaný už vopred pripravený a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa žalobcu, pričom žalobca obsah tejto zmluvy žiadnym podstatným spôsobom nemohol ovplyvniť, ani neovplyvnil a individuálne ich so žalovaným nedojednal. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba totiž považovať aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení (interná štandardizácia resp. vytvorenie vzorov; K.Csach, Štandardné zmluvy, Vydavateľstvá a nakladateľstvá Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň 2009, str. 30). Záver, že ide o formulárovú zmluvu umocňuje aj jej číselné označenie č.8300037195 (č.l. 7 súdneho spisu). V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožňuje i s názorom súdu prvého stupňa, že posudzované zmluvné dojednanie je vyhotovené takým drobným písmom, že to znemožňuje účastníkovi zmluvného vzťahu ako spotrebiteľovi sa s nimi riadne oboznámiť. V tomto smere súd prvého stupňa v odôvodnení tejto časti preskúmaného rozsudku riadne (racionálne) a v rámci judikatúrnej i doktrínalnej spracovanej základne v odôvodnení svojho rozhodnutia primerane vysvetlil, na základe akých úvah k danému právnemu záveru dospel. Rozhodnutie o určení neprijateľnosti označenej zmluvnej podmienky nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, či zaťažené vecnými omylmi, resp. ústavne nekonformné, pretože prvostupňový súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Žalovaný v odvolaní v podstate len pokračuje v polemike s týmto názorom a dožaduje sa prieskumu odvolacím súdom. Námetka nepreskúmateľnosti záverov prvostupňového súdu ohľadom vzniku a povahy dohody o poskytnutí služby je tak neopodstatnená. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pretože nebolo zistené, že by rozsudok v tejto jeho napadnutej časti bol postihnutý vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.) z vyššie uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov, ktoré obsahuje rozsudok súdu prvého stupňa, s ktorými sa odvolací súd v tejto preskúmanej časti v plnom rozsahu stotožňuje, odvolací súd rozsudok vo výroku o určení neprijateľnej zmluvnej podmienky potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p..

V ďalšom, t.j. vo vzťahu k napadnutému vyhovujúcemu výroku o uložení povinnosti žalovanému vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 126,23 eura, dospel odvolací súd k záveru, že podmienky pre potvrdenie a ani zmenu tejto časti napadnutého rozsudku splnené neboli, ale rozsudok je potrebné spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania zrušiť a vec v tejto časti vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), pretože súd zaťažil konanie a následne rozhodnutie o tejto napadnutej časti vadou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozsudku v tejto jeho napadnutej časti pre nedostatok dôvodov, na ktorú odvolací súd prihliada (aj) z úradnej povinnosti, keďže mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a predstavuje vadu, ktorá je významná z hľadiska § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p..

Z práva na spravodlivý proces predovšetkým vyplýva povinnosť súdu umožniť účastníkom účinné uplatňovanie námietok a argumentov, ako i povinnosť súdu sa s týmito námietkami a argumentmi, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodovanie, presvedčivo v odôvodnení vysporiadať (I. ÚS 46/05, I. ÚS 353/06, II. ÚS 220/08, III. ÚS 12/07, IV. ÚS 163/08) tak, aby odôvodnenie rozsudku malo náležitosti vyžadované ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Táto povinnosť nebola súdom prvého stupňa náležite rešpektovaná.

Súd prvého stupňa sa totiž v rozpore s vyššie uvedeným uspokojil v rozsudku iba s výpočtom vykonaných dôkazov a tvrdení účastníkov a následne poukazom na znenie ustanovení § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 3, 5 a 6, § 54 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy už len neprípustne formuloval tzv. súhrné zistenie, ktorým zistil rozhodný skutkový stav súčasne na základe všetkých vykonaných dôkazov bez toho, aby uviedol, na základe ktorých konkrétnych dôkazov sa vo vzťahu k nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia to ktoré zistenie činí, pričom svoj záver o bezdôvodnom obohatení žalovaného v sume 123, 23 eura, vyvodil zo zistenia, že žalovaný reálne vyplatil žalobcovi sumu 1.132,51 eura, hoci mal mu byť poskytnutý úver vo výške 1.500 eur, za ktorý mal žalovanému zaplatiť odplatu, t.j. úver a úroky, v celkovej výške 3.698,40 eura, ďalej odplatu za odklad splátok úveru 367,49 eura a odplatu za odklad splátok revolvingu 167,04 eura, a to za každý poskytnutý revolving a vychádzajúc pritom záveru, že: 1/ úver je nutné v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) cit. zákona považovať za bezúročný a bez poplatkov, pretože posudzovaná zmluva nemá podstatné náležitosti požadované ust. § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o dĺžke trvania úveru, termíne konečnej splatnosti úveru, a ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, 2/ ročná úroková sadzba úveru uvedená v zmluve vo výške 70,01%, značne prevyšuje priemerné úrokové miery z úverov, 3/ odplata z úveru predstavovala sumu viac ako 100 % presahujúcu výšku poskytnutého úveru a 4/ zmluva je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka.

Za tohto stavu (keď súd o.i. na jednej strane uzavrel, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu zákonom požadovaných náležitostí a na strane druhej, že celá zmluva je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka), žalovaný síce neopodstatnene namieta správnosť posúdenia ním vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku žalobcu v situácii, ak prvostupňový súd začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty odvíjal odo dňa splatnosti poslednej splátky úveru, ktorú mal žalobca plniť, avšak dôvodne žalovaný namieta nepreskúmateľnosť tejto časti napadnutého rozsudku, ktorá bráni odvolaciemu súdu zhodnotiť jeho správnosť so zreteľom na žalovaným uplatnené odvolacie dôvody a podrobiť ho odvolaciemu prieskumu z hľadiska obsahu jeho odvolacích námietok (najmä ohľadom náležitostí zmluvy o revolvingovom úvere, povinného rozpisovania splátky a výšky odplaty za úver), pri súčasnom rešpektovaní zásady dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania (§ 9 ods. 1, § 10 ods. 1 O.s.p.). Rovnako znemožňuje i žalobcovi a žalovanému právne relevantným spôsobom reagovať na právne závery súdu prvého stupňa, preto takýmto postupom bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, čo je podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. vždy dôvod na zrušenie rozsudku odvolacím súdom.

Predovšetkým z týchto dôvodov odvolaciemu súdu neostávalo iné, ako podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v prevyšujúcej časti spolu so súvisiacim výrokom o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátiť na ďalšie konanie (odsek 2 tohto zákonného ustanovenia).

Po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa vychádzať z právneho názoru a pokynov odvolacieho súdu vyslovených v tomto zrušujúcom uznesení (§ 226 O.s.p.), vysporiadať sa dôsledne s námietkami a argumentáciou žalobcu i žalovaného v priebehu prvostupňového i odvolacieho konania, následne vo veci opätovne rozhodnúť a rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. tak, aby z odôvodnenia rozhodnutia bolo nepochybné právne posúdenie uplatneného nároku žalobcu vo vzťahu k žalovanému, ako aj právne závery, ktoré vyvodil zo zisteného skutkového stavu.

V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č.757/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.